

Savo jėgomis turtus sukaupęs milijonierius

Švino monetų liejimas

Šis straipsnis yra iš žurnalo „Forum“.

Monetų liejimas

Ar kada nors bandėte pasigaminti savo pinigus? Ne popierinius, o tikras, kietas monetas. Neįmanoma? Pasinaudoję šiomis instrukcijomis ir šiek tiek meistriškumo, turėtumėte sugebėti pasigaminti savo monetas.

Liejimas – tai gamybos procesas, dažniausiai naudojamas metalo ir plastikų pramonėje. Medžiaga (pvz., plienas) kaitinama, kol išsilydo, ir tada supilama į formą. Atvėsdama medžiaga vėl sukietėja ir tampa kietu daiktu.

Alavas tinka monetų liejimui. Alavas turi palyginti žemą lydymosi temperatūrą (maždaug 250 °C), todėl jį galima išlydyti naudojant vien tik žvakę.

Švino monetų liejimas

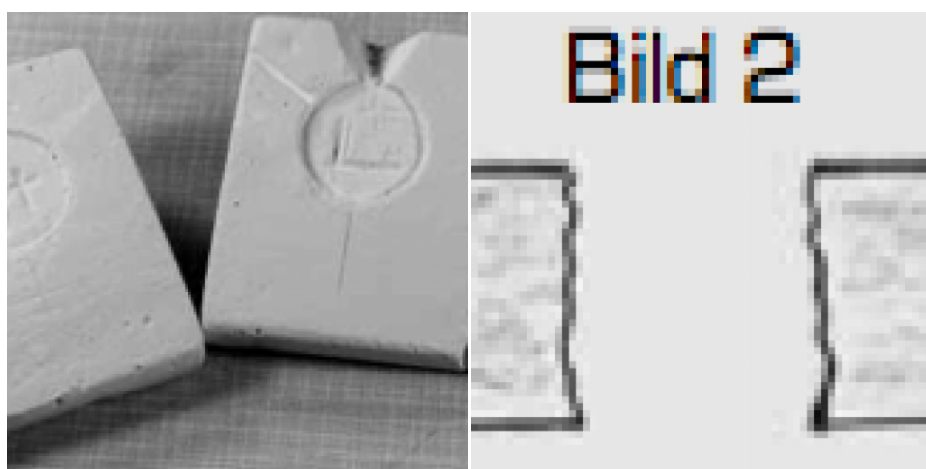
Pasirengimas

Svarbiausia liejimo metu yra liejimo forma. Be tinkamos liejimo formos nieko nebus galima pagaminti. Geriausios medžiagos liejimo formoms yra gipsas arba smiltainio plokštės.

Liejimo forma visada susideda iš mažiausiai dviejų dalių (žr. 1 paveikslą). Vienoje iš dviejų plokščių išraižoma monetų forma. Skaičius ir raides būtina išraižyti veidrodiniu atvaizdu! Graviuoti geriausia skreperiu arba dantisku. Pasiteisino linoleumo raižymo įrankis. Tačiau prireikus tinka ir atsuktukas. Išraižant piešinį,

įsitikinkite, kad kraštai turi vadinamąjį „perteklių“ (žr. 2 pav.). Formoje neturi būti jokių įpjovų, kitaip liejinio negalima bus išimti iš formos jos nesugadinus. Antroji plokštė tarnauja kaip dangtis.

Formą užbaigia liejimo kanalas ir, priklausomai nuo monetos dydžio, viena arba dvi ventiliacijos angos. Ventiliacijos angos yra oro išleidimo skylės. Jos neleidžia liejimo metu formoje susidaryti oro burbuliukams ir užtikrina, kad forma būtų visiškai užpildyta alavu.

Liejimo procesas

Dvi formos pusės dabar sujungiamos fiksavimo įtaisu (pvz., spaustuvu; žr. 3 paveikslą). Švinas išlydomas kaušė naudojant Bunseno degiklį, o tada supilamas į liejimo angą. Svarbu užpildyti formą be pertraukų. Kai alavas sukietėja, monetą galima išimti iš formos. Dabar tereikia greitai nupjauti liejimo kanalus (liejimo angas) nuo nuliėtų monetų, ir jūsų pirmosios monetos spindės saulėje!

Medžiagų sąrašas

- Gipso arba smiltainio plokštė
- Skustuvai, graviravimo peilis, kaltas
- Bunseno degiklis, ugnis ir pan.
- Senas mentelis su snapeliu

- Fiksavimo įtaisai (dviem formos pusėms sujungti; pvz., spaustuvas, sraigtiniai spaustukai, spaustukai)
- Šoninio pjovimo replės, skirtos skardos strypams sulaužyti
- Skardos strypai (žaliava)

Pavojai

Nors alavo liejimas nėra sudėtingas, reikia imtis keleto atsargumo priemonių.

Karštis: Ištirpęs alavas pasiekia apie 250 °C temperatūrą. Todėl kyla nudegimų pavojus. Liejimo procesui tęsiantis, įkaista ir forma. Dėl to kietėjimo procesas trunka vis ilgiau. Jei tokioje situacijoje formą atidarysite per anksti, išlydytas alavas išsilies iš formos ir gali patekti ant jūsų rankų!

Trapumas: Gipsas yra labai trapi medžiaga. Todėl niekada nemeskite formos. Taip pat nespaudžiokite formos pernelyg stipriai.

Garai: Lydant alavą susidaro toksiški garai. Todėl niekada neturėtumėte ilgą laiką liejti alavo uždaroje patalpose.

[Savo jėgomis turtus susikrovęs milijonierius_YW](#)

Nuorodos

- **Tekstas ir nuotrauka: „Forum Kind“** , 2/05 numeris, 14 puslapis.
Savarankiškai turtus sukaupęs milijonierius, žaidybiniai pinigai, stovyklos reikmenys, monetų liejimas. © Autorinės teisės „www.forum-kind.ch“
- **Nuotrauka: Urs Bänninger**, „Roman Camp 2003“, Henggart jaunimo grupė